

Številka: 554-01-1/2019/14
Ljubljana, 17. 9. 2019

Z a k l j u č k i posveta *Znakovni jezik za vse*

Državni svet in Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije sta 23. 5. 2019 organizirala posvet z naslovom *Znakovni jezik za vse*. Posvet je bil prvi tovrstni simpozij v Republiki Sloveniji, kjer so svoja stališča predstavili predstavniki uporabnikov, stroke in politike. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in Državni svet sta s posvetom s pomočjo strokovnjakov in ekspertov želela seznaniti širšo slovensko javnost o pomembnosti umestitve slovenskega znakovnega jezika v Ustavo. Po uvodnem pozdravu predsednika Državnega zbora mag. Dejana Židana in Državnega sveta Alojza Kovšca ter predsednika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladena Veršiča so svoje videnje znakovnega jezika kot ustavne kategorije predstavili Matjaž Juhart iz Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, mag. Ksenija Klampfer, ministrica za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti, mag. Cveto Uršič - član prvega Odbora OZN za pravice invalidov, dr. Jurij Toplak s Pravne fakultete v Mariboru in Alme Mater Europaea ter Jani Möderndorfer, poslanec Državnega zbora. Razvoj slovenskega znakovnega jezika z jezikovnopolitičnega vidika pa so predstavili dr. Simona Bergoč z Ministrstva za kulturo (Služba za slovenski jezik), dr. Marjetka Kulovec z Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana, dr. Matic Pavlič iz Projekt Pri-ročna slovnica slovenskega znakovnega jezika, Aleksandra Rijavec Škerl in Valerija Škof iz Inštituta za slovenski znakovni jezik, dr. Nataša Gliha Komac z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša na ZRC SAZU, dr. Andreja Žele s Filozofske fakultete v Ljubljani, Jasmina Bauman iz Zavoda Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik, Daša Peperko z Inštituta za Slovenski znakovni jezik in Robert Lah Veršič - član Sveta za slovenski znakovni jezik. Posvet je povezoval državni svetnik Dane Kastelic, predstavnik socialnega varstva.

Na povabilo organizatorja posveta se ni odzvalo Ministrstvo za izobraževanje, znanosti in športa, ki je ključno za izobraževalni sistem tudi gluhih državljanov Republike Slovenije.

Sodelujoči na simpoziju, ki se skozi poklicno pot srečujejo z državljani, ki imajo tovrstno invalidnost, so na posvetu prisluhnili poznavalcem, ki so jih izza govorniškega pulta seznanili s podrobnostmi, ki so velikega pomena, da se gluha oseba lažje vključuje v družbo in s tem postaja enakopraven državljan, kljub svoji invalidnosti.

Vlada je 18. 4. 2019 že sprejela sklep in določila besedilo Predloga za začetek postopka za dopolnitev II. poglavja Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona o dopolnitvi II. poglavja Ustave Republike Slovenije ter ga poslala Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo.

Republika Slovenija bo s to spremembo Ustave zagotovila ustavnopravne podlage za ustrezne ukrepe, s katerimi bo uporabnikom slovenskega znakovnega jezika v Sloveniji dejansko omogočeno polno uveljavljanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki jih določa tudi Konvencija o pravicah invalidov, ki jo je Slovenija sprejela 2008 in ima status mednarodne pogodbe. Na ta način se bo lahko zagotovil tudi ustrezen razvoj slovenskega znakovnega jezika in zagotovilo ustrezno mesto slovenskemu znakovnemu jeziku tudi v izobraževalnem procesu.

Eden izmed ciljev posveta je zagotovo bil, da se čim prej pričnejo postopki dopolnitve Ustave in da bo ob 5. obletnici Dneva slovenskega znakovnega jezika, ki ga praznujemo 11. 11. ta vpisan v slovensko Ustavo. Slovenija bo tako postala 5. evropska država, ki bo imela znakovni jezik vpisan v Ustavi. Posvet je bil zato namenjen ozaveščanja slovenskih državljanov, da so med nami tudi sodržavljeni, ki jim invalidnost preprečuje komunikacijo s slišječimi. Slovenski izobraževalni sistem se mora zato preoblikovati tako, da za gluhe državljane ne bo izključujoče prihodnosti.

Na posvetu so bili oblikovani naslednji z a k l j u č k i:

- 1. Da Državni zbor prične z realizacijo sklepa Vlade in v najkrajšem času prične postopke za vpis slovenskega znakovnega jezika v Ustavo.**
- 2. Da država prizna slovenski znakovni jezik kot avtohton jezik skupnosti uporabnikov slovenskega znakovnega jezika.**
- 3. Da je država zavezana oblikovati in izvajati jezikovno politiko, s katero varuje in razvija slovenski znakovni jezik tako, da bi se lahko osebe, ki zaradi invalidnosti uporabljajo ta jezik, lahko polno in učinkovito aktivno vključevale v družbo.**
- 4. Da položaj in posebne pravice uporabnikov slovenskega znakovnega jezika v Sloveniji ureja poseben zakon.**

Posvet se je spremljal s tolmačem znakovnega jezika, zagotovljeni so bili slušna zanka in STT nadnapisi, prenašal pa ga je tudi parlamentarni kanal.

Dane Kastelic
državni svetnik, l. r.